

vore Præster eller om vore Underøvrighedspersoner — de kunne have den bedste Billie til at afgive sandfærdige og upartiske Erklæringer i den Henseende — at de ikke have den fornødne Gønde til at se ind i Folks Forhold, navnlig i de Fattiges Forhold, hvilket er nødvendigt for, at man med Lidsid kunde lægge denne Sag i deres Haand. Jeg tror som sagt ikke, at de have den fornødne Gønde og heller ikke at de have det nødvendige Kjenndskab til Folk i denne Retning, og derfor kan man ikke være uden Frygt for, at der vil blive truffet mange uheldige Afgjørelser, som ville komme til at huile yderst tungt paa de Paagjældende. Naar den høitærede Indenrigsminister sagde, at hvis Børn f. Ex ikke skulde have Forpligtelse til at sørge for deres Forældre, da Forældrene dog have opdraget dem, saa kunde man endnu langt mindre sige, at Samfundets andre Medlemmer være forpligtede dertil, da maa jeg dertil svare, at det jo er ganske vist, at der kan være saadanne uheldige Forhold tilstede — det har jeg tilfægt, det skal jeg tilfægt — men naar disse Forhold blive lagte over paa Kommunens Medlemmer, saa bliver det kun en yderst lille Uret, om man ellers vil kalde det saaledes, som derved bliver begaaet, idet Byrden bliver fordelt paa saa overordentlig Mange, hvorimod den, naar man lægger den paa en Enkelt, maaft en fattig Mand, vil blive overordentlig trykkende for ham. Naar der derfor er Tale om en Uret, og der er jo Forhold her i Livet, hvor det ikke kan undgaa, at der sker Uret, saa forekommer det mig, at man hellere maa lade de Mange bære Byrden; thi derved bliver den jo for den Enkelte saa aldeles forsvindende, at den næsten ikke mærkes, hvorimod den, naar den skal bæres af den Enkelte alene, ofte bliver saa trykkende for ham, at han er nær ved at segne under Vægten deraf. Jeg skal endnu gjøre opmærksom paa, at man paa andre Omraader her i Livet kan have noget Tilsvarende til dette uheldige Forhold, hvor Forældre ikke ville sørge for deres Børn, og Børn ikke ville sørge for deres Forældre, Noget, hvorpaa man jo dog, som vel er, kun finder ganske enkelte Exempler. Noget lignende finder, som sagt, Sted paa andre Omraader; det er umuligt at Lovgivningsveien at forhindre det. Jeg kjenner f. Ex et Tilfælde, hvor et Lyende har tjent i mange Aar paa en Herregaard, har slidt sine Kræfter op, til han blev gammel og affældig, og Sygdom overgik ham, og saa har den Mand, hos hvem han har opslidt sine Kræfter og virket, uden Videre kastet ham over paa det offentlige Fattigvæsen. Derved har denne Husbond naturligvis vakt stor Avillie mod sig hos Kommunens Beboere, men der var ikke Noget at gjøre, de maatte finde sig i at forsørge den Paagjældende. Det er meget uheldigt, at noget Saa-dant skal forefalde, men det kan ikke forhindres ad Lovgivningsveien, man maa finde sig deri. Saaledes forekommer det mig ogsaa, at det gaar med de Forhold, som § 12 omhandler. Man maa

glæde sig ved, at der kun er enkelte af den Slags Tilfælde, og at den moraliske Væksfølelse dog er saa stor hos det danske Folk, at vi kunne haabe, at der vil blive færre og færre Tilfælde af den Art. — Med Hensyn til den Tid, som de, der forlange Fattighjælp, skulle have opholdt sig i Kommunen for at erhverve Forsørgelsesret, anser jeg ligeledes Forslaget for uheldig affattet. Jeg er af den Mening, at man helst maa gaa til et saa kort Tidsrum som muligt. Det, som man ved nærværende Forslag skal se at faae ordnet, er jo dog for det Første dette, at man skulde forhindre disse uheldige Transaktioner, som man har kaldet dem, mellem de forskjellige Kommuner, disse Forsøg fra de forskjellige Kommuners Side paa at stubbe de Fattige over paa andre Kommuner, og dernæst skulde man se at gjøre det saa lempeligt som muligt for de Fattige, naar de skulle ind under Fattigforsørgelse. Hvad navnlig det sidste Punkt angaar, forekommer det mig, at det bliver meget haardere for de Fattige, naar man sætter et længere Tidsrum for Forsørgelsespligten, end naar man sætter et kortere. Det er jo klart, at, naar en Mand eller en Familie har opholdt sig i lang Tid f. Ex. 14 Aar i en Kommune og der har stiftet Bekjendtskaber og erhvervet sig gode Venner, og naar Folk i det Hele taget have faaet Medfølelse for ham, kjenner hans Omstændigheder osv., saa vil det være meget haardt for ham, naar han, hvis han skulde ind under Fattigvæsenet, skulde vises bort til en helt fremmed Kommune, hvor man kun vil betragte ham — det følger af sig selv — som en Byrde, og Mange ville betragte ham som et Udstød, da han er kommen til dem, uden at de kjenne hans Forhold, og uden at han har brugt sine Kræfter i den Kommune, der nu skal forsørge ham. Jeg kan derfor ikke gaa ind paa at fastsætte et saa langt Tidsrum, men maa, som sagt, ønske, at det bliver sat saa kort som muligt; thi de ævede Aaleve, som have talt for det længere Tidsrum, have intet Bevis fremsført for, at disse uheldige Transaktioner ville blive flere eller værre ved det kortere Tidsrum end ved det lange, og efter min Mening vil det ved det lange Tidsrum blive meget haardere for de Fattige at komme ind under Fattigforsørgelsen end ved det kortere. — Om Fattiggaardene har der været udtalt temmelig strenge Domme fra forskjellige ævede Medlemmers Side. Jeg har nu en Del Erfaring i den Henseende, og jeg skal da udtale, at med Hensyn til Fattiggaardene maa man efter min Mening lægge Mærke til, at de paa en Maade ere blevne tvungne frem ved de uheldige Forhold, hvor Lunder saa mange Kommuner paa Grund af vor Fattiglovgivning have levet. Naar denne Lovgivning har været saaledes, at, som en Mand en Gang har sagt, Fattigglemmerne have første Prioritetsret i alt vort værlige og uværlige Gods og uden Videre kunne kaste sig ind paa Kommunerne, volde dem de utalligste Bryderier og stille